Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на вътрешните работи	**Нормативен акт:** Закон за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Биляна Стойкова - дирекция „Правно-нормативна дейност“ при Министерството на вътрешните работи (МВР)	**Телефон и ел. поща:** 02/982 26 82 BAStoykova@mvr.bg

Проблем 1: „Несъответствие на разпоредби от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) с Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета от 30 декември 2023 година относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и Румъния.“.

В Регламент ЕС 2016/399 на Европейския парламенти и на Съвета относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекса на шенгенските граници) е предвидено премахване на граничния контрол на лица, които пресичат вътрешните граници между държавите членки и са установени правила за граничния контрол на лицата, които пресичат външните граници на Съюза. След 31.03.2024 г. тези правила са пряко приложими за Република България, което налага извършването на промени в Закона за чужденците в Република България, с които да се осигури съответствието на българското законодателство с европейското, независимо от прякото приложение на последното.

2. Цели:

По проблем 1

Цел 1. *Прецизиране на процедури от ЗЧРБ, които да са относими с европейските изисквания, като напр.:*

- престоят на граждани на трети страни на територията на Република България започва да се счита за престой на територията на Шенгенското пространство и в тази връзка е предвидено общо правило за престой съгласно Кодекса на Шенгенските граници.
- прецизират се условията за влизане и издаване на виза, като се съблюдават правилата за престой на гражданите на трети страни на територията на Шенгенското пространство, въз основа на притежаване на виза, единна виза за краткосрочно пребиваване или при условията на безвизов режим за краткосрочно пребиваване за не повече от 90 дни в рамките на последните 180 дни на територията на други държави членки;
- разписват се правила по отношение на удължаване срока на валидност и/или продължителността на престоя на издадени шенгенски визи при форсмажорни обстоятелства или по причини от

хуманитарен характер, които възпрепятстват чужденеца да напусне територията на държава членка преди изтичане на срока на валидност или на разрешената с визата продължителност на престоя;
- прецизират се разпоредби, относими към основанията за налагане на принудителни административни мерки за връщане до страна на произход, страна на транзитно преминаване или трета страна и забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите членки на Европейския съюз;
- предлага се промяна на относимата разпоредба в ЗЧРБ, с която промяна ще бъде въведена забрана за напускане на Република България от малолетни / непълнолетни лица с обичайно местопребиваване в страната, за които е постановено съдебно решение по реда на чл. 127б от Семейния кодекс;
- предвидена е промяна, с която ще се създаде правна възможност, сигнал за забрана за напускане по чл. 32, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2018/1862 да се въвежда в Шенгенската информационна система, въз основа на влязло в сила съдебно решение, постановено по реда на чл. 127б от Семейния кодекс.

Цел 2. *Промяна на Семейния кодекс, с цел прецизиране на процедурите, касаещи пътуването извън страната на малолетни и непълнолетни лица.*
В Семейния кодекс е предвидена възможност, Районният съд по настоящия адрес на детето да разглежда искане за налагане на забрана за напускане на страната на дете при конкретен и явен риск от незаконно извеждане от родител, настойник, попечител или роднина. Към настоящия момент в Шенгенската информационна система се въвежда забрана едва след окончателното решение на съда. Тази процедура дава възможност, до произнасянето, детето да бъде изведено през вътрешна въздушна или морска граница, предвид обстоятелството, че граничните власти не са уведомени за спора между родителите и съответно рискът да бъде осъществено извеждането то заинтересования родител без наличието на окончателно съдебно решение за това.
В тази връзка, предвидена е промяна в Семейния кодекс, с която при образуване на съдебното производство, съдът незабавно да се произнася относно напускането от страната на детето, до обявяване на решението, и при налагане на забрана детето на напуска Република България незабавно да се уведомяват компетентните органи на МВР, за въвеждане на сигнала в ШИС.

3. Заинтересовани страни:

По проблем 1: „Несъответствие на разпоредби от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) с Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета от 30 декември 2023 година относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и Румъния.“.

1. Компетентните органи на МВР.

3. Министерството на правосъдието

4. Българските съдилища

5. Адвокатите;

6. Българските граждани;

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: **„Несъответствие на разпоредби от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) с Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета от 30 декември 2023 година относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и Румъния.“.**

Вариант 1. „Без действие“:

Описание:

- Няма да се въведе общото правило за престой съгласно Кодекса на Шенгенските граници съгласно което престоят на граждани на трети страни на територията на Република България да започва да се счита за престой на територията на Шенгенското пространство;

- Няма да се прецизират условията за влизане и издаване на виза, като се съблюдават правилата за престой на гражданите на трети страни на територията на Шенгенското пространство, въз основа на притежаване на виза, единна виза за краткосрочно пребиваване или при условията на безвизов режим за краткосрочно пребиваване за не повече от 90 дни в рамките на последните 180 дни на територията на други държави членки;

- Няма да се разпишат правила по отношение на удължаване срока на валидност и/или продължителността на престоя на издадени шенгенски визи при форсмажорни обстоятелства или по причини от хуманитарен характер, които възпрепятстват чужденеца да напусне територията на държава членка преди изтичане на срока на валидност или на разрешената с визата продължителност на престоя;

- Няма да се прецизират разпоредбите, относими към основанията за налагане на принудителни административни мерки за връщане до страна на произход, страна на транзитно преминаване или трета страна и забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите членки на Европейския съюз;

- Няма да се промени ЗЧРБ, с оглед въвеждането на забрана за напускане на Република България от малолетни / непълнолетни лица с обичайно местопребиваване в страната, за които е постановено съдебно решение по реда на чл. 127б от Семейния кодекс;

- Няма да се създаде правна възможност, сигнал за забрана за напускане по чл. 32, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2018/1862 да се въвежда в Шенгенската информационна система, въз основа на влязло в сила съдебно решение, постановено по реда на чл. 127б от Семейния кодекс.

- Няма да се промени Семейния кодекс, с оглед въвеждане на процедура, при образуване на съдебното производство, съдът незабавно да се произнася относно напускането от страната на детето, до обявяване на решението, и при налагане на забрана детето на напуска Република България, незабавно да се уведомяват компетентните органи на МВР, за въвеждане на сигнала в ШИС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: Не може да окаже положително икономическо, социално или екологично въздействие върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: Не може да окаже отрицателно икономическо, социално или екологично въздействие върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Специфични въздействия: Не оказва специфични въздействия върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: Не се предвижда въвеждане на административна тежест за заинтересованите страни.

Вариант 2. „Приемане на нормативни изменения в ЗЧРБ“:
Описание:

- Ще се въведе общото правило за престой съгласно Кодекса на Шенгенските граници съгласно което престоят на граждани на трети страни на територията на Република България да започва да се счита за престой на територията на Шенгенското пространство;

- Ще се прецизират условията за влизане и издаване на виза, като се съблюдават правилата за престой на гражданите на трети страни на територията на Шенгенското пространство, въз основа на притежаване на виза, единна виза за краткосрочно пребиваване или при условията на безвизов режим за краткосрочно пребиваване за не повече от 90 дни в рамките на последните 180 дни на територията на други държави членки;

- Ще се разпишат правила по отношение на удължаване срока на валидност и/или продължителността на престоя на издадени шенгенски визи при форсмажорни обстоятелства или по причини от хуманитарен характер, които възпрепятстват чужденеца да напусне територията на държава членка преди изтичане на срока на валидност или на разрешената с визата продължителност на престоя;

- Ще се прецизират разпоредбите, относими към основанията за налагане на принудителни административни мерки за връщане до страна на произход, страна на транзитно преминаване или трета страна и забрана за влизане и пребиваване на територията на държавите членки на Европейския съюз;

- Ще промени ЗЧРБ, в посока въвеждане на забрана за напускане на Република България от малолетни / непълнолетни лица с обичайно местопребиваване в страната, за които е постановено съдебно решение по реда на чл. 127б от Семейния кодекс;

- Ще се създаде правна възможност, сигнал за забрана за напускане по чл. 32, параграф 1, буква „в“ от Регламент (ЕС) 2018/1862 да се въвежда в Шенгенската информационна система, въз основа на влязло в сила съдебно решение, постановено по реда на чл. 127б от Семейния кодекс.

- Ще се промени Семейния кодекс, с оглед въвеждане на процедура, при образуване на съдебното производство, съдът незабавно да се произнася относно напускането от страната на детето, до обявяване на решението, и при налагане на забрана детето на напуска Република България, незабавно да се уведомяват компетентните органи на МВР, за въвеждане на сигнала в ШИС.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия: Не може да окаже положително икономическо, социално или екологично въздействие върху върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия: Не може да окаже отрицателно икономическо, социално или екологично въздействие върху върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Специфични въздействия: Не оказва специфични въздействия върху върху всички български граждани, МВР, МП, българските съдилища, адвокатите.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: Не се предвижда. Нормативните промени няма да доведат до установяване на нови или изменение на съществуващи регулаторни режими.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1 „Установени затруднения при прилагането на ЗМВР във връзка с дисциплинарната отговорност“:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2 „Приемане на нормативни изменения в ЗМВР“**
Ефективност	Цел 1: *Прецизиране на процедури от ЗЧРБ, които да са относими с европейските изисквания*	3	1
Ефикасност	Цел 1: *Прецизиране на процедури от ЗЧРБ, които да са относими с европейските изисквания*	3	1
Съгласуваност	Цел 1: *Прецизиране на процедури от ЗЧРБ, които да са относими с европейските изисквания*	3	1
Ефективност	Цел 1: *Промяна на Семейния кодекс, с цел прецизиране на процедурите, касаещи пътуването извън страната на малолетни и непълнолетни лица*	3	1
Ефикасност	Цел 1: *Промяна на Семейния кодекс, с цел прецизиране на процедурите, касаещи пътуването извън страната на малолетни и непълнолетни лица*	3	1
Съгласуваност	Цел 1: *Промяна на Семейния кодекс, с цел прецизиране на процедурите, касаещи пътуването извън страната на малолетни и непълнолетни лица*	3	1

6. Избор на препоръчителен вариант:
По проблем 1: Вариант 2 „ Приемане на нормативни изменения в ЗЧРБ“

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не се предвиждат потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант по Проблем 1, тъй като нормативните промени водят постигане на съответствие на българското законодателство с изискванията на европейското законодателство.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Не са провеждани предварителни обществени консултации.
Ще се извърши съгласуване със заинтересованите страни по реда на чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на акт и докладът/мотивите към него ще бъдат публикувани на Портала за обществени консултации при Министерския съвет и на интернет страницата на МВР за срок, не по-кратък от 30 дни.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

10. Приложения:

11. Информационни източници:

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:
Име и длъжност: Любослав Попов - ВПД директор на дирекция „Правно-нормативна дейност“ - МВР

Дата:

Подпис: /п/